

اختلالات تبدیلی (هیستریک)

اختلال تبدیلی (کانورژن)، زیر مجموعه اختلالات شبه جسمی است. در اختلالات شبه جسمی، فرد از ناراحتی های جسمانی مختلف شاکی است، اما بیماری او در زمره اختلالات روانی دسته بندی میشود .

اختلال تبدیلی که قبلا هیستری نامیده می شد، یک اختلال نسبتا شایع روان پزشکی است. منظور از هیستری، حالتی است که فرد، اضطراب را به نشانه های بیماری تبدیل می کند. برای مثال سربازی که اضطراب او در جنگ غیر قابل تحمل میشود، ممکن است ناگهان بینایی خود را از دست بدهد. آزمایشها نقصی در چشمان او نمی یابند، با این همه سرباز هیستریک اصرار دارد که نابیناست و تا زمانی که او را از خط مقدم جبهه دور نکرده اند، بینایی او باز نمیگردد . حدود یک سوم مردم دنیا در طول عمر خود دچار بعضی از علائم این اختلال میشوند ولی لزوما بیمار نیستند . اختلال تبدیلی در هر زمانی از زندگی، از کودکی گرفته تا سنین پیری، ممکن است بروز کند، ولی در بین نوجوانان و بالغین جوان شایعتر است. شروع آن قبل از 10 سالگی و بعد از 53 سالگی نادر است . این اختلال در افراد کم سواد، روستایی، طبقات اقتصادی پایین و پرسنل نظامی که در موقعیت های جنگی قرار داشته اند بیشتر دیده میشود.

علائم اختلالات تبدیلی

1. **علائم حسی :** شامل بی حسی ، مورمور شدن اندام ها ، کری، کوری و حرف نزدن و فلج عمومی بدن است در اختلال تبدیلی، بی حسی بخصوص در انتهای اندام ها شایع است. این علائم ممکن است یک طرفه یا دو طرفه باشند، ولی ارزیابی های عصبی سالم بودن راه های حسی را نشان می دهند. برای مثال در کوری تبدیلی، بیمار بدون برخورد با اشیاء و یا آسیب رساندن به خود راه می رود و مردمک هایش نسبت به نور واکنش نشان می دهند .
2. **علائم حرکتی :** شامل حرکات غیر طبیعی ، اختلال در راه رفتن، ضعف عمومی، فلج ، لرزش ، تیک و حرکات پرتابی است که هنگام توجه به این حرکات، شدت آنها بیشتر می شود. در این بیماران هیچ نوع ضعف یا آتروفی عضلانی دیده نمی شود. (بجز فلج های تبدیلی دراز مدت) و یافته های الکترومیوگرافی طبیعی هستند .

3. **تشنج**: تشنج های کاذب علامت دیگر اختلال تبدیلی است و تشخیص آن از تشنج های واقعی گاهی سخت است .

اختلال تبدیلی اغلب با اختلال شخصیت پرخاشگر، وابسته ، ضداجتماعی و نمایشی ارتباط دارد . نشانه های اختلال افسردگی و اضطراب نیز اغلب در این بیماران دیده می شود. این بیماران در معرض خطر خودکشی قرار دارند. علائم این اختلال، بیمار را قادر می سازد به دیگران القاء کند که نیاز به توجه ویژه و درمان دارد .

اختلال تبدیلی همان تمارض است؟

مفهوم اختلال تبدیلی با مفهوم تمارض (تظاهر به بیماری کردن) به کلی متفاوت است، چرا که شخص هیستریک، واقعا و بدون آن که بخواهد علائم بیماری هارا نشان می دهد، اما شخص تمارض کننده، خود به خوبی می داند که بیمار نیست، اما به دلایلی تظاهر به بیماری می کند .

تشخیص اختلال تبدیلی

این اختلال زمانی تشخیص داده میشود که فرد در مانگر، ارتباطی ضروری و اساسی بین علت علائم عصبی و عوامل روان شناختی پیدا کند . این نشانه ها نباید نتیجه تمارض یا اختلال ساختگی (که در آن فرد علائم یک بیماری را آگاهانه تقلید میکند) باشند . علائم ایجاد شده مدت کوتاهی طول میکشند و معمولا خودبخود برطرف میشوند .

سیر و پیش آگهی بیماری

اختلال تبدیلی معمولا به صورت حاد شروع میشود و افزایش تدریجی علائم ممکن است دیده شود . علائم و نقایص ایجاد شده معمولا مدت کوتاهی طول می کشد و تقریبا در 53 درصد موارد، خودبخود برطرف می شوند.

درمان اختلال تبدیلی

علائم اختلال تبدیلی معمولا خودبخود برطرف میشوند. اما جهت تسهیل رفع علائم از روشهای دیگری هم استفاده می شود .

- **روان درمانی**، درمان خط اول این نوع اختلال است. مهمترین درمان، برقراری ارتباط درمانگری دلسوزانه و با اعتماد به نفس است. اظهار این مطلب که علائم خیالی هستند، وضعیت بیمار را بدتر میکند .
- **تمرینات رفتاری و آرام سازی عضلانی** از دیگر درمان های این بیماری محسوب میشود .
- **دارو درمانی**: درمان دارویی زمانی قابل پیگیری است که در مرحله اول، درمان روان شناختی جواب گوی مشکل فرد نباشد و از داروهای ضد اضطراب استفاده می شود.

نکات قابل توجه:

- خانواده بیمار تفهیم شوند که مراقبت بیش از حد یا نشان دادن اضطراب و نگرانی به بیمار، رفتار بیمار گونه او را تشدید می کند.
- به اطرافیان توضیح داده شود که هرگونه بهبودی را ولو جزئی، مورد تشویق قرار داده و از این مسأله رضایت و شادی خود را اظهار کنند.

واحد آموزش به بیمار

پاییز 1400

پاییز 1400 بیمارستان صلاح الدین